

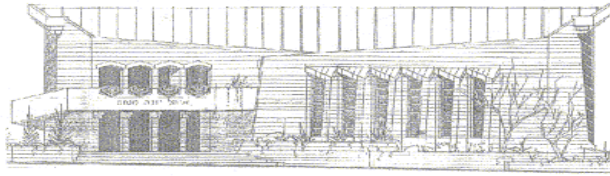
Ohel Yonah Menachem

Synagogue &
Community Center

Rabbi David Spektor

דוא"ל:

vaad@ohelyonah.com

אוהל יונה מנחם

בית כנסת
ומרכז קהילתי

הרב דוד ספקטור

אתר אינטרנט:

www.ohelyonah.com

דרשה בשבת ואתחנן תשס"ט בנושא:

וְנִשְׁמַרְתֶּם מְאֹד לְנַפְשֵׁיכֶם

מאת הרב דוד אברהם ספקטור

שבת שלום. בפרשת ואתחנן (ד, טו) התורה מזהירה אותנו: וְנִשְׁמַרְתֶּם מְאֹד לְנַפְשֵׁיכֶם כִּי לֹא רְאִיתֶם כָּל תְּמוּנָה בַּיּוֹם דִּבֶּר ה' אֵלֵיכֶם בְּחֶרֶב מִתּוֹךְ הָאֵשׁ. על תמונות השמש בסמל העיר בית-שמש נלמד היום בשיעור אחרי מנחה בהשתתפות ראש העיר. במסכת ברכות (לב:) נלמד מפסוק הזה שיש לשמור מכל דבר המסכן חיי אדם. "מעשה בחסיד אחד שהיה מתפלל בדרך, בא הגמון אחד ונתן לו שלום ולא החזיר לו שלום, המתין לו עד שסיים תפלתו. לאחר שסיים תפלתו אמר לו: ריקא, והלא כתוב בתורתכם (בפי' ואתחנן) 'רק השמר לך ושמור נפשך' וכתוב 'ונשמרתם מאד לנפשותיכם', כשנתתי לך שלום למה לא החזרת לי שלום? אם הייתי חותך ראשך בסייף מי היה תובע את דמך מידי? "אכן יש סכנות רבות בדרך ומצוה להישמר מהן, כפי שלמד הרמב"ם (רוצח ושמירת הנפש יא, ד) מפרשתנו (ד, ט): "כל מכשול שיש בו סכנת נפשות מצות עשה להסירו ולהישמר ממנו ולהיזהר בדבר יפה יפה שני' 'השמר לך ושמור נפשך'." לפי התלמוד הירושלמי (ברכות פרק ד, הלכה ד, דף לד:) "כל הדרכים בחזקת סכנה" ומפרש הפני משה: "ומתפלל תפלה קצרה כשהולך באיזה דרך שיהיה". זה נכון במיוחד ב-337 ק"מ של כבישים אדומים, ביניהם כביש 38 ליד בית-שמש. יש להקפיד לומר תפילת הדרך בתחילת הנסיעה הראשונה ביום מחוץ לעיר (שו"ע קז, ז ומ"ב ס"ק ל) ולשמור על כל חוקי התנועה כמו ששומרים על הלכות כשרות ושבת ולא להיכשל במהירות מופרזת או נהיגה במצב של חוסר עירנות, כגון אחרי שתיית אלכוהול. כל אלו גבו מחיר דמים כבד, בפרט מתושבי בית-שמש הצעירים. כשאני מעלה טרמפיסטים ברמת בית-שמש ב', שאולי פחות בקיאים בחוקי המדינה, אני תמיד מבקש מהם לקיים מצות וְנִשְׁמַרְתֶּם מְאֹד לְנַפְשֵׁיכֶם ולחגור חגורת בטיחות שמצילה חיים וגם 500 ₪. בקיץ רבים הולכים לים או לאגם וגם שם יש לקיים מצות וְנִשְׁמַרְתֶּם מְאֹד לְנַפְשֵׁיכֶם". ולכן מובא במס' קידושין כט: "האב חייב בבנו... להשיטו (ללמד אותו לשחות) במים". ומפרש רש"י: "שמא יפרוש בספינה ויסתכן אם אין יודע לשוט (לשחות)". ועוד מסופר במסכת סוטה כא: "כיצד הוא 'חסיד שוטה'? כגון שטובעת אשה בנהר והוא אומר: 'אין זו דרך ארץ להסתכל בה ולהציל אותה'. ובירושלמי (תוספות שם) מביא דוגמה אחרת: "ראה תינוק מבעבע בנהר אמר לכשאחלוץ תפילין אצילנו. עד שהוא חולץ תפילין הוציא זה את נפשו". אכן במים יש סכנות רבות ואין להיות 'חסיד שוטה'. ואסור לשחות במקום שאין מציל או דגל לבן. פעם סיפר לי שוטר במשטרת החופים בכנרת, שעיקר עבודתו היתה אחרי הצהריים, כאשר יש רוחות בכנרת והים גלי ויש מערבולות ואז זכה והציל רבים ממות לחיים. לכן אף שמצוה לטייל בארץ ישראל וללכת בה ד' אמות ויותר, גם מצוה לקיים בטיול וְנִשְׁמַרְתֶּם מְאֹד לְנַפְשֵׁיכֶם ויתקיים בנו (תהלים קכא, ח): ה' יִשְׁמֶר צֶאֱתְךָ וּבֹאֲךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם.